

बाणगंगा नगरपालिकाको तेह्रौं नगरसभाको बैठकमा
नगर उपप्रमुख श्री रीता कुमारी चौधरीद्वारा
प्रस्तुत

आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को बजेट तथा कार्यक्रम
०९ आषाढ, २०८०

सभाध्यक्ष महोदय,
नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,
उपस्थित महानुभावहरू ।

१. संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको तीन तहका सरकारहरू मध्ये स्थानीय सरकारको रूपमा स्थापित यस बाणगंगा नगरपालिकाको उप-प्रमुखको हैसियतले नेपालको संबिधानको धारा २३० एवं स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम गत वर्ष सम्पन्न दोश्रो कार्यकालको लागि स्थानीय तहको निर्वाचन पश्चात जिम्मेवारी सम्हाले पछिको दोश्रो आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को आय-व्यय विवरण (बजेट) यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित महसुस गरेको छु ।
२. राष्ट्रहित, लोकतन्त्र र अग्रगामी परिवर्तनको लागि मुलुकमा राजनैतिक, सामाजिक, आर्थिक एवं सांस्कृतिक विकास सहितको समृद्ध र समुन्नत विकास गर्न, आफ्नो शासन आफै वा आफ्नो प्रतिनिधि मार्फत गराई गणतन्त्रलाई संस्थागत गर्न र अग्रगामी परिवर्तनका लागि आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नु हुने ज्ञात अज्ञात शहिदहरू प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्न चाहन्छु । यस क्रममा भएका घाइते, अपाङ्ग, शहिद परिवार, बेपत्ता नागरिक र तिनका परिवारहरूको समेत स्मरण गर्दै परिवर्तनको लागि अग्रणी भूमिका निर्वाह गर्नु हुने व्यक्तित्वहरू र आम जनसमूदायमा हार्दिक सम्मान प्रकट गर्न चाहन्छु । साथै कोभिड-१९ महामारी र अन्य विपद्का कारण मृत्युवरण गर्नु भएका नागरिकहरूप्रति हार्दिक श्रद्धासुमन तथा परिवारजनमा गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु ।
३. आ.व. २०८०/०८१ को बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने क्रममा बिभिन्न पक्षहरूसँग प्रत्यक्ष अन्तर्क्रिया तथा लिखित राय सुझावहरू माग गरी प्राप्त राय सुझावहरूलाई यथासक्य समेट्ने प्रयास गरेका छौं ।

४. विद्यमान कानूनी प्रावधान बमोजिम बिभिन्न गैरसरकारी संघ संस्थाहरुले स्थानिय तहमा आफ्ना बिकास एवं आर्थिक गतिबिधिहरु संचालन गर्दा स्थानिय तहको बार्षिक कार्यक्रममा आफ्ना कार्यक्रमहरु समावेश गर्नु पर्ने व्यवस्था अनुरुप नगरपालिकाबाट जारी सूचना अनुरुप प्राप्त कार्यक्रमहरुलाई बार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरेर कार्यक्रम संचालन गरीने ब्यहोरा यस सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।
५. बजेट तर्जुमा गर्ने क्रममा नेपालको संबिधान, नेपाल सरकारद्वारा स्वीकृत कार्य बिस्तृतिकरण प्रतिबेदन, दिगो बिकासका लक्ष्यहरु, नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को नीति, कार्यक्रम तथा बजेट बक्तव्य, लुम्बिनी प्रदेश सरकारको आ.व. २०८०/०८१ को नीति, कार्यक्रम र बजेट बक्तव्य, बाणगंगा नगरपालिकाको आ.ब. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम, बिभिन्न ब्यक्ति/संस्थाहरुबाट प्राप्त राय सुझाव मार्ग निर्देशन, पन्ध्रौं आवधिक योजना, लुम्बिनी प्रदेशको प्रथम आवधिक योजना, बाणगंगा नगरपालिको प्रथम आवधिक योजना र मध्यमकालिन खर्च संरचना, संघ एवं प्रदेशका माननीय सदस्यज्यूहरुबाट प्राप्त राय सुझावहरुलाई मार्ग निर्देशनको रुपमा लिनुका साथै राजनीतिक दल, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र लगायत सरोकारवालाहरुबाट प्राप्त राय/सुझावहरुलाई मुख्य आधार बनाईएको छ ।
६. उच्च वित्तीय एवं भौतिक प्रगती साथै पूँजि निर्माणको लागि चालु आर्थिक वर्षका कतिपय हाम्रा कार्यक्रमहरु संसोधन गरेर पुनः प्राथमिकिकरण गर्नु परेको अवस्था जानकारी गराउन चाहन्छु ।
७. स्थानीय अर्थतन्त्रमा प्रभाव पार्ने आन्तरिक एवं बाह्यय कारण, विपद् लगायतका बिषय र हाम्रो भौगोलिक विशेषता, संभावनाका क्षेत्रहरु अनुकूल अर्थतन्त्रमा जोड दिने कुरामा यो बजेट केन्द्रित रहेको छ । साथै बजेटले पूँजिगत खर्चलाई

उच्च प्राथमिकता दिने र चालु खर्चलाइ वान्छित सिमा भित्र राख्ने उद्देश्य लिएको छ ।

८. हाम्रो स्थानिय तहको नाम नै ऐतिहासिक आधारमा मूखरित भएको "बाणगंगा" आफैमा पावन भूमी हो । बाणगंगाबासी जनताको भाग्य र भविष्यको निर्धारण गर्न निर्वाचित हामी जनप्रतिनिधिहरु माझ थुप्रै चुनौतीहरु कायमै छन् । विद्यमान चुनौतीका बाबजुद बाणगंगा नगरपालिकालाई सवल, सक्षम र समृद्ध नगरपालिका बनाउने हाम्रो प्रयासमा आम नागरिक देखि संघीय सरकार र प्रदेश सरकारको पनि साथ रहेको छ ।
९. संघीय लोकतान्त्रीक गणतन्त्र नेपालको संविधान, स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, कानून एवं मन्त्रालयहरुबाट प्राप्त दिग्दर्शनका आधारमा सहभागितामूलक र साझेदारीताको माध्यमबाट स्थानीय जनताका जनजीविकाका समस्याहरु हामी आफै समाधान गर्ने अठोटकासाथ यो बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा भएको छ ।
१०. नगरपालिकालाई प्राप्त हुने सबै प्रकारका अनुदान, आन्तरिक आय, राजश्व बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने रकम लगायत स्थानिय तहको कोषमा प्राप्त हुने सबै प्रकारका रकम/कलम तथा श्रोत साधनहरुलाई एकिकृत गरी गरीब, महिला, बालवालिका तथा सामाजिक/आर्थिक दृष्टिकोणबाट पिछडिएको वर्ग र समुदाय एवं क्षेत्रको समेत पहुँच, स्वामित्व र अपनत्व रहने गरी सन्तुलित तवरबाट स्थानीय सेवा प्रवाह र जनसहभागिता परिचालनबाट विकास निर्माण कार्य अगाडि बढाउन हामी प्रतिबद्ध रहेको ब्यहोरा यस सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

११. अब म नगरपालिकाले विकासका क्रियाकलापहरु जनमूखी, पारदर्शी, समतामूलक, सहभागितामूलक, दिगो, भरपर्दो र गुणस्तरीय बनाउन पर्याप्त

संभावना र अवसर हुँदाहुँदै पनि हाम्रा सामु देहायका समस्या एवं चुनौतीहरूले कतिपय विकासका प्रक्रियाहरू सम्पादन गर्न कठिन भएको ब्यहोरा यस सम्मानित सभा समक्ष राख्न चाहन्छु ।

- बसाइ सराईबाट आउने जनसंख्याको ब्यवस्थापन, शहरी ब्यवस्थापन, फोहरमैला ब्यवस्थापन, छाडा चौपाया ब्यवस्थापन एवं रोजगारीको श्रृजना साथै खेती योग्य जमिनमा कृषिको आधुनिकिकरण एवं व्यवसायिकरणको बिषय,
- श्रोत/साधनको कमि, समूदाय र वडाबाट माग गरिने योजना अत्यधिक हुनु, उपभोक्ता समितिलाई यथार्थपरक ढंगले परिचालन गर्ने बिषय,
- योजना अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणाली नतिजामूखि र वस्तुपरक बनाउने बिषय,
- शैक्षिक सुशासन, गुणस्तरीय शिक्षा तथा शैक्षिक क्षेत्रका कानूनी बिषयहरू,
- तुलनात्मक लाभका वस्तुहरू पहिचान गरी उत्पादनलाई तिब्रता दिने बिषय,
- स्थानीय उपभोक्ता समितिको विकास प्रक्रियामा व्यवसायिकताको विकास गर्ने बिषय,
- आन्तरिक एवं बाह्यय कारण तरलता अभाव, विपद्/महामारी आदिका कारण श्रृजित कुराहरूले तय गरेको भावी कार्यदिशा,
- शिपयूक्त र दक्ष जनशक्तिको पर्याप्त उपलब्धताको बिषय,

१२. अब म नगरपालिकाको महत्वपूर्ण अवसरहरूका बिषयमा जानकारी गराउने अनुमति चाहन्छु ।

- उपयूक्त भौगोलिक अवस्थिति,

- उद्यमशिलता बिकास र आय आर्जनको प्रशस्त संभावना,
- आधारभूत पूर्वाधार बिकास एवं राष्ट्रिय राजमार्गको उपलब्धता,
- आन्तरिक श्रोत परिचालनको प्रशस्त संभावना,
- बिभिन्न Indicators हरुले सु-शासनको पक्षमा मजबुत,
- क्षमता उन्मुख नीजी क्षेत्र, सहकारी र नागरीक समाज ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१३. अब म नगरपालिकाको समग्र स्थितिको बारेमा जानकारी गराउन चाहन्छु ।

- (क) गत वर्ष सम्पन्न स्थानीय तहको दोश्रो निर्वाचन पछि हामी पद बहाली गरे पश्चात साबिक स्थानीय तहबाट भए गरेका गतिविधिद्वारा हामीहरुलाई धेरै सहज भएको ब्यहोरा महशुस गरेका छौं ।
- (ख) हाल सम्मका स्थानीय तहका कार्यानुभवको कारण आ.व. २०७९/०८० को बजेट र कार्यक्रम कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा आईपुग्दा स्थानीय तहको संबैधानिक व्यवस्थाको औचित्य पुष्टी भएका कारण - शासन संचालनका धेरै पूर्वाधारहरु स्थापित भएका छन् ।
- (ग) चालु आ.व.मा कार्यान्वयन गर्ने गरी छनौट भई संचालित योजनाहरु कार्यान्वयनको अन्तिम चरणमा रहेका र केहि सिमीत योजनाहरु बाहेकका योजना/कार्यक्रमहरु पूर्ण हुँदा नगरपालिकाको समग्र विकासमा उल्लेख्य प्रगती भएको महशुस हुने छ ।
- (घ) आर्थिक एवं भौतिक प्रगतीको अवस्था देखिने गरी अनुसूचीमा व्यवस्थित गरिएको र संघीय एवं प्रदेश राजस्व बाँडफाँडको रकम प्रतिबद्धता अनुरूप प्राप्त हुने, आन्तरिक राजश्व असुली वार्षिक अनुमान भन्दा बढी हुने अनुमान छ ।

- (ड) गत आ.व. हरुमा र चालु आ.व. २०७९/०८० मा प्रशस्तै अनुकरण गर्न लायक पूँजी निर्माणका कामहरु सम्पन्न भएका छन् ।
- (च) पिपरा अस्पताललाई १५ शैयाको आधारभूत अस्पताल बनाउने उद्देश्य अनुरूप भौतिक पूर्वाधारका कामहरु भएका छन् । सामुदायिक विद्यालयहरु लगायत नमुना मा.वि. पिपराका उत्कृष्ट भवनहरु सम्पन्न एवं सम्पन्नको चरणमा रहेका छन् ।
- (छ) शैक्षिक पूर्वाधार अन्तर्गत बिशेष अनुदान, राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम, मुख्यमन्त्री शैक्षिक सुधार कार्यक्रम र नगरपालिकाको शैक्षिक पूर्वाधार कार्यक्रमवाट नमूनायोग्य पूँजी निर्माणका कामहरु सम्पन्न भएका छन् ।
- (ज) सामाजिक विकास अन्तर्गत विद्यालयमा शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि शिक्षक तालिमको सञ्चालन तथा शैक्षिक सामग्रीको वितरण कार्यमा जोड दिईएको छ । विभिन्न किसिमका नेतृत्व विकास तथा सीपमुलक तालिमको सञ्चालन र सम्पन्न, शिक्षक पदपूर्ति जस्ता महत्वपूर्ण गतिबिधीहरु सम्पन्न भएका छन् ।
- (झ) सडक सन्जालद्वारा नगरपालिकाको अन्तर आबद्धतामा उल्लेख्य बृद्धि भएको छ ।
- (ञ) गरिबी निवारणको लागि लघु उद्यम बिकास कार्यक्रम (MEDPA), प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम, सुरक्षित आप्रवासन (SAMI) जस्ता कार्यक्रमहरुवाट उद्यमशिलता बिकास, न्यूनतम रोजगारी र सामाजिक परिचालनका महत्वपूर्ण उपलब्धीहरु हासिल भएका छन् ।
- (ट) सहकार्य र समन्वयको क्षेत्रमा हाम्रो दायरा फराकिलो भएको छ । सुशासनको क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धीहरु भएका छन् । स्थानिय तह

संस्थागत क्षमता स्व-मूल्याङ्कन (LISA) र बित्तीय जोखिम मूल्याङ्कन (FRAP) मा हाम्रो स्तर उत्साहजनक रहेको छ ।

- (ठ) भू-उपयोग नीति, ऐन/नियम बमोजिम मापदण्ड निर्माण गरी जग्गा बर्गिकरणको महत्वपूर्ण काम सम्पन्न भएको छ । सो अनुरूप जग्गाको उपयोगमा सहज वातावरण सिर्जना भएको छ साथै आन्तरिक राजस्व परिचालनमा महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गरेको छ ।
- (ड) न्याय निरूपणको क्षेत्रमा न्यायिक समितिले संस्थागत रूप लिनुका साथै न्यून उजुरी र उच्च फछौटले हामीलाई उत्साहित बनाएको छ ।

१४. अब म नगरपालिकाको आगामी कार्यदिशाको बारेमा यस सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

- समावेशीकरण, सुशासन, सन्तुलित विकास र समृद्धिका सवाल देश विकासको अबको प्रमुख कार्यसूची बनेको छ । सामाजिक न्याय र सुशासन विकास र समृद्धिको लागि पूर्वसर्तको रूपमा रहेका हुन्छन् ।
- समावेशीकरण र सामाजिक न्याय, कानून तथा विधिको शासन, सरकारी, नीजि, सहकारी र सामुदायिक साझेदारी, पारदर्शिता र जवाफदेहिताको उच्चतम अभ्यास गरीनेछ । साथै समाजमा बढ्दै गईरहेको बिकृती/बिसंगती विरुद्ध सदाचार पद्धतिको अबलम्बन र सामाजिक जवाफदेहिताका औजारहरुको एकीकृत र सचेत अभ्यास गरीनेछ ।
- हाम्रो लक्ष्य भनेको **“स्वस्थ, सुशिक्षित र सृजनशील मानव पूँजीको निर्माण”** हो । यस प्रक्रियामा नागरीक समाजसँग साझेदारी र सहकार्य गरीनेछ । **“ज्ञानमा आधारित समाज” (knowledge Based Society)** **“नव-प्रवर्तन समाज” (Innovative Society)** सिर्जनाका

लागि स्थानीय ज्ञान, तकनीकिहरू, संस्कृति तथा व्यवहारहरूको प्रवर्द्धन र उपयोग गरीनेछ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

१५. अव म मिति २०८०।०३।०२ मा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम आगामी आर्थिक वर्ष २०८०।०८१ को बजेटका उद्देश्यहरू प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।
- (क) जनतामा उद्यमशिलताको विकास गरी स्थानीय अर्थतन्त्रलाई चलायमान बनाउँदै जनताको जीवनस्तर, आम्दानी र रोजगारीका अवसरहरूको सिर्जना गर्ने,
- (ख) बिपदबाट नागरिकको जीवन रक्षा र जनजीवनलाई सुरक्षित बनाउने साथै जनताको मौलिक हक अधिकारको रक्षा गर्दै सामाजिक परिचालन र सामाजिक एकता कायम गर्ने, साथै लक्षित एवं सिमान्तकृत समुदायको उत्थान हुने गरि सामाजिक न्यायलाई केन्द्रमा राख्ने,
- (ग) उपलब्ध श्रोत/साधनहरूको प्रभावकारी रूपले परिचालन गर्दै विकासका सबै आयामहरू समेट्ने गरी योजना छनौट एवं बजेट बिनियोजन गरी कार्यान्वयन गर्ने,
- (घ) छनौट भएका योजना/कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयन संयन्त्र निर्माण र अनुगमन/मूल्याङ्कनलाई प्रभावकारी बनाउने,
१६. संबिधानको भावना र मर्म अनुरूप दिगो शान्ति, सुशासन, बिकास र समृद्धीको आकाङ्क्षा पुरा गर्न स्थानिय सरकारले आवधिक योजना, बार्षिक योजना, रणनीतिक बिषय, बिषय क्षेत्रगत, मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन योजना बनाइ

लागु गर्ने प्रावधान बमोजिम बाणगंगा नगरपालिका सोही बाटोमा अग्रसर रहेको ब्यहोरा यस सम्मानित सभा समक्ष स्मरण गराउन चाहन्छु ।

१७. अब म नेपालको संबिधानमा उल्लेखित मौलिक हक, राज्यका निर्देशक शिद्धान्त र नीतिहरू, स्थानिय सरकार संचालन ऐन एवं दिगो बिकासका लक्ष्यहरू र बाणगंगा नगरपालिकाको आवधिक योजना र बार्षिक नीति र कार्यक्रमहरू समेतका आधारमा बजेटका प्राथमिकताहरू तपशिल बमोजिम हुने ब्यहोरा यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

(क) कृषि क्षेत्रको उत्पादन र उत्पादकत्व बृद्धी गर्ने,

(ख) उद्यमशिलता बिकास र आय आर्जन,

(ग) दिगो र वातावरण मैत्री पूर्वाधार बिकास र बिपद ब्यवस्थापन,

(ङ) गुणस्तरिय शिक्षा/स्वास्थ्य, सामाजिक बिकास, सामाजिक परिचालन र सामाजिक परिवर्तन,

(च) सुशासन, सार्वजनिक सेवा प्रवाह र मानव संसाधन बिकास ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म गत आ.व. २०७८/०७९ को समष्टिगत आर्थिक प्रगति र खर्चको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१८. गत आ. व. २०७८/०७९ मा कूल आय अनुमान १ अर्ब १४ करोड ९८ लाख ६७ हजार १ सय ४० रहेकोमा वास्तविक आय १ अर्ब १३ करोड ०५ लाख ५४ हजार ९ सय १३ रहेको थियो । समग्र खर्चको संक्षिप्त समिक्षा गर्दा वास्तविक आय रू.१ अरब १३ करोड ०५ लाख ५४ हजार ९ सय १३ मध्ये चालुतर्फ रू. ६६ करोड ९० लाख ६० हजार विनियोजन गरिएकोमा रू. ५४ करोड ७४ लाख ९८ हजार ७ सय ३७ खर्च भई ८१.८३ प्रतिशत र पूँजिगत खर्चतर्फ रू. ४८ करोड ८ लाख ६ हजार ६ सय २१ विनियोजन

गरिएकोमा रु. ३२ करोड ६८ लाख ८७ हजार ४ सय ६६ खर्च भई ६७.९८ प्रतिशत गरी जम्मा ७६.०४ प्रतिशत खर्च प्रगति भएको थियो ।

अब म चालु आ.व.को समष्टिगत बित्तीय प्रगति प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१९. चालु आ. व. २०७९/०८० मा कूल आय अनुमान १ अर्ब २८ करोड ८२ लाख ४६ हजार ९ सय ८९ रहेकोमा जेष्ठ मसान्तसम्म १ अर्ब ८ करोड ७७ लाख ६० हजार ४ सय १८ प्राप्त भएको छ । आन्तरिक आम्दानीको समिक्षा गर्दा प्रस्तावित आय रु. ६ करोड ७२ लाख ८१ हजार ७ सय ६१ अनुमान गरिएकोमा २०८० जेष्ठ मसान्तसम्म रु. ५ करोड ८४ लाख ५८ हजार ९ सय १२ मात्र असुली भई ८६.८८ प्रतिशत आन्तरिक आयतर्फको लक्ष्य प्राप्त गरिएको छ भने वार्षिक लक्ष्य भन्दा बढी हुने संसोधित अनुमान छ ।

२०. चालु आर्थिक वर्ष २०७९।०८० को खर्चको संक्षिप्त समिक्षा गर्दा प्रस्तावित आय रु. १ अर्ब २८ करोड ८२ लाख ४६ हजार ९ सय ८९ मध्ये चालुतर्फ रु. ७० करोड ९१ लाख ९३ हजार ९ सय ८७ विनियोजन गरिएकोमा २०८० जेष्ठ मसान्तसम्म रु. ४५ करोड ७१ लाख ५९ हजार २ सय ४६ खर्च भई ६४.४५ प्रतिशत र पूँजिगत खर्चतर्फ रु. ५७ करोड ९० लाख ५३ हजार २ विनियोजन गरिएकोमा रु. २६ करोड ७४ लाख ३२ हजार ७ सय १९ खर्च भई ४६.१८ प्रतिशत गरी जम्मा ५६.२४ प्रतिशत खर्च प्रगति भएको छ । आगामी आषाढ मसान्तसम्म करिब ८५ प्रतिशत भन्दा बढी खर्च हुन सक्ने संसोधित अनुमान गरिएको रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

नगरसभाका सदस्यहरु तथा महानुभावहरु अब म आ.व. २०८०।८१ को आय र व्ययको संक्षिप्त विवरण पेश गर्न अनुमति चाहन्छु ।

स्रोत अनुमान

सि.नं.	कार्यक्रम	नगर	संघ	प्रदेश	जम्मा
१	वित्तीय सामनिकरण संघ र प्रदेश		१८ करोड ३७ लाख	१ करोड ४१ लाख २१ हजार	१९ करोड ७८ लाख २१ हजार
२	सशर्त (पूँजिगत)		३ करोड ४५ लाख	१ करोड ३२ लाख	४ करोड ७७ लाख
३	सशर्त (चालु)		४४ करोड ९५ लाख	५८ लाख	४५ करोड ५३ लाख
४	विशेष		५० लाख		५० लाख
५	समपुरक		६० लाख	१ करोड ५० लाख	२ करोड १० लाख
६	राजश्व बाँडफाँड	२ करोड ७५ लाख	१५ करोड ३२ लाख ७१ हजार	६ करोड ६ लाख २ हजार ७ सय ४९	२४ करोड १३ लाख ७४ हजार
७	आन्तरिक	१९ करोड ९८ हजार			१९ करोड ९८ हजार
८	जनसहभागिता	३ करोड ५० लाख			३ करोड ५० लाख
९	सामाजिक सुरक्षा		३७ करोड		३७ करोड
	जम्मा	२४ करोड ९२ लाख ९८ हजार	८३ करोड १९ लाख ७१ हजार	१० करोड ८७ लाख २३ हजार ७ सय ४९	१ अर्ब ५६ करोड ३२ लाख ९३ हजार

माथि उल्लेख भए बमोजिम संघीय सरकारबाट प्राप्त शसर्त चालु बजेट रु. ४४ करोड ९५ लाख, पूँजीगत रु. ३४ करोड ५ लाख, संघीय विशेष रु. ५० लाख, संघीय समपुरक रु. ६० लाख, गरी जम्मा रु. ४९ करोड ५० लाख, प्रदेश सरकारबाट प्राप्त शसर्त चालु रु. ५८ लाख, पूँजीगत रु. १ करोड ३२ लाख, प्रदेश समपुरक रु. १ करोड ५० लाख गरी जम्मा रु. ३ करोड ४० लाख, सामाजिक सुरक्षातर्फ रु. ३७ करोड र योजना तथा कार्यक्रमको लागत सहभागिता रु. ३ करोड ५० लाख गरी जम्मा रु. ९० करोड ८० लाख बराबरका योजनाहरु सम्बन्धित क्षेत्रहरुमा शर्त सहित प्राप्त भएकोले उक्त

उल्लेखित बजेट बराबर रकमको योजनाहरू बनाई रहनु परेन । बाँकी रु. ६२ करोड ५९ लाख ९२ हजार बजेटबाट आर्थिक विकास रु. ९ करोड ४४ लाख ९३ हजार, सामाजिक विकासमा रु. ५२ करोड, पूर्वाधार विकासमा रु. ३६ करोड ५२ लाख ५० हजार, वन वातावरण तथा विपद व्यवस्थापनमा रु. १ करोड ११ लाख र संस्थागत सुशासनको क्षेत्रमा रु. २० करोड २४ लाख ५० हजार बाडँफाँड गरिएकोछ ।

२१. पूर्वाधार निर्माण तर्फ चालु आर्थिक वर्षको जेष्ठ मसान्त सम्ममा ६,९७७ मिटर सडक कालोपत्रे, ३१,७७४ मिटर सडक ग्राभेल, ६९८ मिटर सडक ढलान, १३,५९१ मिटर सडक ग्राभेल मर्मत गर्ने काम सम्पन्न भएका छन् । ७५४ मिटर लकिंग ब्लक ३,७६५ मिटर नाली, २,३३३ मिटर कूलो तथा १,५६६ मिटर साना सिंचाई नहर निर्माण गर्ने काम सम्पन्न भएका छन् । २९ स्थानमा कल्भर्ट, ५,०६६ मिटर विद्युत लाइन विस्तार, ८ वटा विभिन्न सामुदायिक भवन निर्माण तथा मर्मत, १० वटा मन्दिर, ५ वटा प्रतिक्षालय, ३७ वटा खानेपानी धारा जडान भएका छन् । १० वटा बिद्यालय भवन र १ मदरसाको भवन निर्माण सम्पन्न भएका छन । क्रमागत योजना अन्तर्गत वडा न. ५ को प्रशासनिक भवनको ठेक्का बन्दोवस्त भई निर्माणको चरणमा रहेको र वडा न. १ को प्रशासनिक भवनको ठेक्का बन्दोवस्तका लागि सूचना प्रकाशनको चरणमा रहेको छ । डि.पि.आर. बमोजिम कृषि उपज संकलन केन्द्रको निर्माण कार्य भई रहेको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्षको समष्टिगत प्रस्तावित आम्दानी र खर्चको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

२२. यस नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ मा संघिय सरकारबाट प्राप्त वित्तीय समानिकरण अनुदान रु. १८ करोड ३७ लाख, सशर्त अनुदान रु. ४८

करोड ४० लाख, राजस्व बाँडफाँड रु. १५ करोड ३२ लाख ७१ हजार, २३. समपुरक अनुदान रु. ६० लाख, विशेष अनुदान रु. ५० लाख र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त वित्तिय समानिकरण अनुदान रु. १ करोड ४१ लाख २१ हजार, सशर्त अनुदान रु. १ करोड ९० लाख, राजस्व बाँडफाँड रु. ६ करोड ०६ लाख ०२ हजार ७ सय ४९, समपुरक अनुदान रु. १ करोड ५० लाख, आन्तरिक आय रु. ६ करोड, लागत सहभागिता रु. ३ करोड ५० लाख र मौज्जात रकम रु. १२ करोड ९१ लाख ९८ हजार गरी जम्मा रु. १ अर्ब १९ करोड ३२ लाख ९२ हजार ७ सय ४९ आय हुन सक्ने अनुमान गरेको छु ।

२३. सामाजिक सुरक्षा कार्यक्रमका लागि रु ३७ करोड, नगरपालिका र अन्तरगत कार्यालयमा कार्यरत कर्मचारीहरुको तलब भत्ता, कार्यालय संचालन तथा अन्य प्रशासनिक कार्यका लागि रु १६ करोड २७ लाख खर्च हुने अनुमान गरेको छु । क्षेत्रगत बजेट विनियोजन अनुसार आर्थिक विकास तर्फका कार्यक्रमका लागि रु. ९ करोड ४४ लाख ९३ हजार, सामाजिक विकास तर्फ रु. ५२ करोड, भौतिक पूर्वाधार तर्फ रु. ३६ करोड ५२ लाख ५० हजार, वन, वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन तर्फ रु. १ करोड ११ लाख, सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ रु. २० करोड २४ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरेको छु ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को क्षेत्रगत विनियोजन बजेट अन्तर्गत आर्थिक विकास तर्फको प्राथमिकीकरण एवं विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

२४. आवधिक योजनाले परिकल्पना गरेको “कृषिको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा, रोजगारी श्रृजना तथा जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने” दीर्घकालीन सोंच रहेको छ । कृषि उत्पादनलाई वृद्धि गर्न उन्नत जातको वीउ बिजन, कृषि औजार र सामग्रीहरु कृषक तथा कृषक समूहहरुलाई निःशुल्क तथा लागत साझेदारीमा वितरण गरी कृषि क्षेत्रको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा प्रोत्साहन गरिएको छ ।
२५. कृषक एवं पशुपालकहरुको मागलाई आवश्यकता बमोजिम पहिचान गरी सिमित साधन र स्रोतको बाबजुद विभिन्न अनुदान दिने कार्यक्रमहरु समावेश भएका छन् । कृषक र प्राविधिक बीच सहज पहुच एवं निरन्तर भेटघाट र परामर्शको लागि एक कृषि स्नातक र एक भेटेरिनरी डाक्टर करार सेवामा लिने व्यवस्था मिलाइएको छ भने कृषि तर्फको Roving JTA र पशु सेवा प्राविधिक तर्फको सामाजिक परिचालकलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
२६. कृषि क्षेत्रको विकासका लागि ८५ प्रतिशत अनुदानमा साना सिँचाई कार्यक्रम तर्फ रु.२८ लाख, ५० र ७५ प्रतिशत अनुदान दिने गरी मागमा आधारित व्यवसायिक कृषि कार्यक्रम संचालनका लागि रु. ६४ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाईएको छ ।
२७. कृषि यान्त्रिकरण कार्यक्रमका लागि रु. १५ लाख, कृषि उपज भण्डारणका लागि कोल्ड च्याम्बर स्थापना गर्न रु. ७ लाख ५० हजार र बसन्ते मकै प्रबर्द्धन कार्यक्रमका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
२८. तेलहन वाली अन्तर्गत सूर्यमुखी प्रबर्द्धनका लागि रु. १० लाख, धानबाली प्रबर्द्धनका लागि रु. १० लाख र मकै बाली प्रबर्द्धनका लागि रु. ९ लाख ७५ हजार वजेट विनियोजन गरिएको छ ।

२९. खाद्यान्न वालीको उन्नत बिउ उपयोगमा अनुदान, उन्नत बिउ बितरकलाई प्रोत्साहन, किसान सूचिकरण, कृषि, पशुपन्धी, मत्स्य तथ्यांक अद्यावधिकका लागि रु. १४ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३०. गहुं बाली, तरकारी बाली पकेट विकास कार्यक्रमहरूको निरन्तरताका लागि रु. ११ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३१. माटो जाँच शिबिर, आई. पि. एम. कृषक पाठशाला, आकस्मिक बाली संरक्षण, कृषि मेला प्रदर्शनी, बाली उपचार शिबिर तथा बिषादी सचेतना कार्यक्रम, परम्परागत तथा रैथाने बाली प्रबर्द्धनका लागि रु. १६ लाख ५० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३२. एक वडा एक उत्पादन कार्यक्रमका लागि रु. १० लाख, डिजिटल कृषि प्रविधी सम्बन्धी अभिमुखीकरणका लागि रु. ५ लाख, वडा न. ३ को डिप ट्युववेल निरन्तरका लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३३. साना व्यवसायीक कृषि उत्पादन केन्द्र कृषि तथा पशु कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३४. पशु आहार सेवाका लागि हिउदे, वर्षे र बहु वर्षे घाँस, बर्षिम तथा विभिन्न प्रजातिका घाँस बिउ खरिद गरी वितरण गर्नका लागि १४ लाख २५ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
३५. पशु उपचार कार्यक्रम अन्तर्गत औषधि खरिद एवम् उपचारका लागि रु. १५ लाख ५० हजार बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
३६. गाई, भैसी, कुखुरा, बाख्रा, बंगुर र माछा जस्ता पशुपालन व्यवसायहरू प्रोत्साहनका लागि ५० र ७० प्रतिशत अनुदानमा आधारित विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनका लागि ३६ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

३७. पशु स्वास्थ्य नियमन, पशु आहार सेवा, पशु स्वास्थ्य तथा उपचार, पशु रोग तथा प्रयोगशाला, कृतिम गर्भाधान, पशु खोप सेवा लगायत मासु मिसन जस्ता पशु विकास तथा सचेतना कार्यक्रम संचालनका लागि रु. २८ लाख वजेट विनियोजन गरी पशु सेवा कार्यक्रम प्रबर्द्धनका लागि प्रोत्साहान गरिएको छ ।
३८. सहकारीहरुको व्यवस्थापन तथा एकिकरणको शुरुवात भएको छ ।
३९. सामाजिक सुरक्षा भत्तालाई बैंक मार्फत प्रत्येक वडामा सहज पहुँच हुनेगरी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
४०. कोभिड विरुद्धको खोप लक्षित वर्गका सबै नगरबासीलाई लगाई पूर्ण खोप नगरपालिका घोषणा गरि सकिएको र बुस्टर खोपलाई निरन्तरता दिइने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
४१. आर्थिक समृद्धि र दिगो विकासका लागि समान अग्रसरता र नेतृत्वदायी भूमिका स्थापित गर्दै स्रोत, साधन, अवसर र लक्षित वर्गको समान पहुँच स्थापित गरिएको छ ।
४२. समावेशी सहभागीता सहित सीमान्तकृत समुदायको सामाजिक रुपान्तरणका लागि विनियोजित लक्षित तर्फका आय आर्जन तथा सिपमुलक कार्यक्रमहरु सञ्चालन भएका छन् ।
४३. युवाहरुलाई रोजागारीमा आकर्षित गर्न कामका लागि पारिश्रमिक कार्यक्रमका लागि रु.५३ लाख ८६ हजार रकम विनियोजन गरिएको छ ।
४४. बैदेशिक रोजगारलाई सुरक्षित, मर्यादित, भरपर्दो बनाउन समुदाय अभिमुखिकरण कार्यक्रम, रिटर्नी स्वयंसेवक परिचालन, मनोसामाजिक परामर्श र वित्तीय साक्षरता जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

४५. नगरमा क्रियाशिल सहकारीहरूको क्षमता अभिवृद्धिका लागि सहकारी सचेतना कार्यक्रम, सहकारी शिक्षा, नेतृत्व विकास र आवश्यक तालीमका लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
४६. लघु उद्यम सम्बन्धी कार्यक्रमहरू संचालन गरी नयाँ उद्यमीहरू सिर्जना गर्ने, दक्ष उद्यमीहरूलाई प्रवीधी हस्तान्तरण गरी उद्यमशिलताको विकास गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइएको छ ।
४७. आन्तरिक पर्यटन तथा साँस्कृतिक पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि नगर क्षेत्र भित्र आधारभुत पूर्वाधार निर्माणका लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को क्षेत्रगत विनियोजन बजेट अन्तर्गत सामाजिक विकास तर्फको विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

४८. स्थानीय भाषा संस्कृतिको जगेर्ना तथा प्रवर्द्धनका लागि स्थानीय पाठ्यक्रम एवम् शैक्षिक रणनितिक योजना निर्माणका लागी आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
४९. नगर भित्रका सामुदायिक विद्यालयहरूका विद्यार्थी संख्याको आधारमा सामुदायिक विद्यालयहरू समायोजन गर्ने र शिक्षकहरूको दरबन्दी मिलान गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिईएको छ ।
५०. सामुदायिक विद्यालयका विद्यालय सहयोगीहरूलाई प्रोत्साहन गर्न एक सहयोगी एक साईकल वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाएको र शिक्षकहरूको क्षमता विकासका लागी बिभिन्न तालिमहरू दिने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
५१. प्राथमिक तहको स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी लागु गर्नको लागी कक्षा १ देखि ५ सम्मको स्थानीय पाठ्यक्रम तयार गरि लागु गरि सकिएको र संस्थागत

सहकार्यमा स्थानीय पाठ्यक्रम छपाईको लागि रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

५२. बालमैत्री स्थानीय शासनले अबलम्बन गरेका सुचकहरु पुरा गरी नगरलाई बालमैत्री नगर घोषणा गरिएको र यसको दिगोपनाको लागि बालमैत्री सहजकर्ता निरन्तरताका लागि १४ लाख ३० हजार बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५३. नगर भित्रका मानविय श्रोत, विकास तथा व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गर्न “नगर प्रशिक्षण प्रतिष्ठान” स्थापनाका लागि रु. ५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
५४. प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ता र विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापनका लागि संघीय रु.१ करोड ६४ लाख ७६ हजार र नगरबाट रु. १ करोड २७ लाख ३९ हजार बजेट थप गरी जम्मा रु. २ करोड ९२ लाख १५ हजार अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५५. विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुदृढीकरण एवं कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहनका लागि रु.१ करोड ०७ लाख २७ हजार अनुदान उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाएको छ । कक्षा ५ र ८ को नगरस्तरीय परीक्षा व्यवस्थापनका लागि आवश्यक रकमको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५६. सर्शत अनुदान तर्फ शैक्षिक क्षेत्रमा विनियोजित बजेट तोकिएको शिर्षकमा मात्र खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाईएको र केन्द्रबाट छनौट भएको नमुना विद्यालय शैक्षिक पूर्वाधार निर्माण लागी रु.१ करोड रकम खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५७. सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीहरुका लागि निशुल्क पाठ्यपुस्तक बितरणका लागि १ करोड १६ लाख ८० हजार, सेनेटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि ४८ लाख ३१ हजार, दिवा खाजाका लागि १ करोड ९८ लाख ०४ हजार र

छात्रवृत्तिका लागि ५७ लाख ०७ हजार गरी जम्मा रु. ४ करोड २० लाख २२ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

५८. शैक्षिक पहुंच सुनिश्चितता, अनौपचारिक तथा बैकल्पिक शिक्षा कार्यक्रम संचालनका लागि रु. २४ लाख ७३ हजार र बिद्यालय संचालन तथा व्यवस्थापनका लागि रु. ४२ लाख ९४ हजार अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
५९. माध्यमिक र आधारभूत तहको अंग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोगका लागि रु. १५ लाख ८७ हजार अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
६०. प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाई सामग्री तथा डिजिटल सिकाई सामग्री व्यवस्थापनका लागि रु. ५२ लाख ३६ हजार अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
६१. शैक्षिक सुशासनका लागि संस्थागत क्षमता विकास तथा सुपरीवेक्षणका लागि रु. १५ लाख ८५ हजार र शैक्षिक क्षतिको परिपूरण तथा सिकाई निरन्तरताका लागि रु. १३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६२. नगरस्तरिय मेयरकप, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड कप तथा अन्य खेलकुद कार्यक्रम सञ्चालन तथा सहयोगका लागि २२ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६३. भाषा, कला, साहित्य, संस्कृति तथा अध्ययन अनुसन्धानलाई संस्थागत गर्न “बाणगङ्गा प्रज्ञा प्रतिष्ठान” को स्थापनाका लागि रु. १० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
६४. आमा सुरक्षा, गर्भवती उत्प्रेरणा सेवा, रक्त संचार, न्यानो झोला, निशुल्क सुरक्षित गर्भपतन र नवजात शिशुको निशुल्क उपचार सेवा सञ्चालनका लागि रु. ३५ लाख ६८ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

६५. मातृ तथा नव शिशु कार्यक्रम, पोषण विशेष कार्यक्रम र किशोर किशोरी तथा परिवार योजना सेवाका लागि रु. १८ लाख ७३ हजार विनियोजन गरिएको छ ।
६६. आधारभुत तथा आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाको औषधी खरिदका लागि संघिय सरकार र नगरपालिकाको गरी रु. ४० लाख ८७ हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६७. महिला सामूदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुको मनोबल उच्च राखि काममा उत्प्रेरित गर्न प्रोत्साहन तथा यातायात खर्च उपलब्ध गराउन रु. ४३ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ साथै संघबाट ५० प्रतिशत र नगरपालिकाबाट ५० प्रतिशत रकम ब्यहोर्ने गरी स्वयंसेविकाहरुको स्वास्थ्य बिमा गर्ने र हित कोष स्थापनाका लागि ४ लाख बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
६८. नगरपालिकालाई क्षयरोग मुक्त घोषणा अभियानका विभिन्न क्रियाकलापहरु संचालनका लागि संघीय सरकार र नगरको गरी रु. ३२ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
६९. सिकलसेल एनिमिया, हात्तिपाइले, औलो तथा कालाज्वर, इन्फ्लुएन्जा, वर्डफ्लु, क्षयरोग जस्ता रोगको निदानको लागि औषधि सहित आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७०. स्थानीय अस्पताल र बर्थिङ् सेन्टरमा प्रसुती हुने महिलाहरुलाई निःशुल्क एम्बुलेन्स तथा यातायात सुविधा उपलब्ध गराउन रु. १० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७१. होमस्टे संचालनका लागि सम्भाव्यता अध्ययन र बाणगंगा कोसेली घर निर्माणका लागि रु. १३ लाख विनियोजन गरिएको छ ।
७२. विभिन्न समुदायका पर्व, दिवस तथा महोत्सव सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

७३. स्वरोजगार सिर्जना हुने खालका विभिन्न सिपमूलक लक्षित कार्यक्रम, हिंसा पिडीत महिला, दलित, मुस्लिम, आदिवासी, जनजाती तथा अपाङ्गहरुको शसक्तिकरण तथा मूल प्रवाहीकरणका लागि विभिन्न लक्षित कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाएको छ ।
७४. पोषण सुधारका लागि विद्यालयमा खानेपानी तथा सरसफाइ, पोषण विशेष कार्यक्रम र पोषण सुधारका लागि विपन्न समुदायका महिला एवम् सहकारीहरुका कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
७५. अपाङ्ग, असहाय, अशक्त र अति विपन्न परिवारको लागि वडा समितिको सिफारिसमा खानेपानी धारा जडान र शुल्कमा समेत अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको र कम्तिमा ५०० खानेपानी धारा जडान भएका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिलाई सफ्टवेयर जडानका लागि अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/८१ को **भौतिक पूर्वाधार विकास** तर्फ प्राथमिकीकरण एवं विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न चाहन्छु ।

७६. पूर्वाधारका योजना संचालन गर्दा प्रकोप उत्थानशील, वातावरणमैत्री, ज्येष्ठ नागरीकमैत्री, बालमैत्री, तथा अपाङ्ग मैत्री स्थानीय शासनका आधारभुत सुचकहरुलाई आधार मानी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ । योजना सम्पन्न भए पश्चात सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण जस्ता सुशासनका औजारहरुको प्रयोग गर्दै पारदर्शीता, उत्तरदायित्व, जवाफदेहिता र जनविश्वास आर्जन गर्ने ब्यवस्था मिलाइएको छ ।

७७. नगर भित्र निर्माण हुने कालोपत्रे सडकको गुणस्तरियताको लागि अस्फाल्ट कंक्रीट प्रविधिलाई निरन्तरता दिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

७८. नगरको सन्तुलित विकासका लागि भूगोल, जनसख्याको आधारमा नगरस्तरीय योजनाहरू छनौट गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
७९. संघीय सरकारको विशेष अनुदान कार्यक्रम अन्तर्गत लक्ष्मणघाट मा.वि. को भवन निर्माणको लागि रु. ५० लाख बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाएको छ ।
८०. संघीय सरकार समपुरक अनुदानबाट बैदौली - कोपवा - मैरी - देउवापार जोड्ने सडक कालोपत्रेका लागि रु.६० लाख र नगरबाट रु.६० लाख गरी जम्मा रु. १ करोड २० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाएको छ ।
८१. प्रदेश सम्पूरक अनुदान अन्तर्गत तीनकुने देखि राजापानी जोडने सडक कालोपत्रे, मिलनचोक – बिरपुर - गोगापुर हुदै भेलरैया जोडने सडक कालोपत्रे, पिस हिमालयन रिसोर्ट देखि बठनपुरा जोड्ने सडक कालोपत्रे, देउवापार देखि वडा न. ११ को वडा कार्यालय जोड्ने सडक कालोपत्रे र बन्डौली - गन्सहवा देखि चप्पर गाउँ जोडने सडक कालोपत्रेका लागि रु.१ करोड ५० लाख र नगरको रु.१ करोड ५० लाख गरी जम्मा रु. ३ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८२. तराई मधेश सम्मृद्धि कार्यक्रम अन्तर्गत मनोहरापुर देखि बैदौली जाने सडक कालोपत्रेका लागि रु. २५ लाख खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
८३. बाणगंगा ८ नव प्रभात सामुदायिक वन जाने सडक कालोपत्रेका लागि रु. १५ लाख, नगडरिया बांध देखि नर्सरी सम्म गएको हरियाली कृषि सडक स्तरोन्नतीका लागि रु. १० लाख, सिद्धिपुर शान्तिटोलमा नाला सहितको बाटो पिचका लागि रु. १० लाख, मैरहवा देखि वीचको बाटो चौपारी टोलसम्मको सडक स्तर उन्नतिका लागि रु. १० लाख, मर्थि नर्सरी देखि पचेहरा जोड्ने सडक कालोपत्रेका लागि रु.१५ लाख, दहरचन्नी चोक देखि झुलनीपुर जोड्ने सडक निर्माणका लागि

रु. २० लाख गरी जम्मा ८० लाख लुम्बिनी प्रदेश सरकार बित्तीय हस्तान्तरण मार्फत विनियोजनको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

८४. विद्यालय मर्मत सम्भार र विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण अन्तर्गत कक्षाकोठा निर्माणको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
८५. नगरपालिका भित्र रहेका विभिन्न पूर्वाधारहरूको नियमित मर्मत संभार गर्नुपर्ने अवस्था देखिएकोले पूर्वाधारमा विनियोजन भई भुक्तानी हुने रकमको १ प्रतिशतले हुने रकम मर्मत सम्भार बापत कट्टा गरी मर्मत सम्भार कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
८६. लागत सहभागिता (७०/३०) र (५०/५०) मा आधारित भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि रु.३ करोड बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
८७. बाणगंगा ६ भगलापुर बिष्णु भुसालको घरदेखि वनको अफिससम्म आर.सि.सि. ढलानका लागि रु. ३० लाख, कर्महना देखि हथौसा जाने मुल सडकको बांकी खण्ड र वीच चोकबाट दक्षिण दिवार चोक हुदै कर्महनाको दक्षिण प्रतिक्षालय सम्मको सडक निर्माणका लागि रु. २५ लाख र मोर्मि प्रतिक्षालय देखि सिरुवाटोल हुदै थारु डिउहारसम्म सडक कालोपत्रेका लागि रु. २५ लाख बजेट विनियोजनको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
८८. नगर भित्रका शैक्षिक संस्था मर्मत तथा पूर्वाधार विकासका लागि रु.७५ लाख, वडा नं. ३ को प्रशासनिक भवन व्यवस्थापनको लागि रु. २० लाख, वडा नं. १ र ५ को प्रशासनिक भवन निर्माणको लागि रु. १ करोड ५० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
८९. श्रृंगिंघाट सिचाई योजनाको लागि जेनेरेटर खरीद तथा बिपद व्यवस्थापन अन्तर्गत नहर सफाई र संस्थागत अनुदानका लागि रु. २९ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

९०. पिपरा अस्पतालको भौतिक संरचना निर्माण तथा स्तरोन्नतिका लागि रु. ७० लाख र पिपरा अस्पताललाई ५० बेडको अस्पताल तथा ट्रमा सेन्टरको रुपमा विकास गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसंग आवश्यक सहकार्य गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
९१. राष्ट्रपति शैक्षिक सुधार कार्यक्रम अन्तर्गत निर्माणाधीन अधुरा विद्यालयहरूको भवन निर्माणका लागि रु. ५० लाख र सिद्धार्थ क्याम्पसको पूर्वाधार निर्माणका लागि रु. २० लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९२. नगरभित्रका सामुदायिक भवन निर्माणका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९३. झोलुङ्गे पुल क्षेत्रगत कार्यक्रम अन्तर्गत राम दत्तवन धाम, कपिलधाम, धिरि खोला जोड्नका लागि प्राथमिकताको आधारमा झोलुङ्गे पुल निर्माणका लागि रु. ४० लाख सशर्त बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
९४. बाणगङ्गा चक्रपथ, ल्याण्डफिल्ड साईट निर्माण, बसपार्क पूर्वाधार निर्माण र छाडा चौपाया व्यवस्थापन पूर्वाधार निर्माणका लागि रु. १ करोड ३५ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९५. सबारी साधनको बढ्दो चाँपबाट हुन सक्ने दुर्घटना, चोरी निकासी जस्ता अपराधजन्य क्रियाकलापहरूबाट आम नगरवासीलाई सुरक्षाको प्रत्याभूती दिलाउन CCTV संजाललाई थप बिस्तार गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ । सवारी साधनलाई व्यवस्थित गर्न बसपार्कको व्यवस्थापनको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
९६. सार्वजनिक जग्गाको बढ्दो अतिक्रमणलाई रोक्न सार्वजनिक जग्गा संरक्षण कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

९७. ब्रम्हकुमारी इश्वरीय विश्वविद्यालय एवं राजयोग प्रशिक्षण केन्द्रको भवन निर्माणको लागि रु. ३० लाख संघीय शसर्त र आन्तरीक बजेटबाट खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
९८. सडक पेटी हरियाली कार्यक्रमका लागि रु २० लाख र नगर कार्यपालिकाको प्रवेशद्वार गेट निरमाणका लागि रु. २० लाख विनियोजन गरिएको छ ।
९९. बिभिन्न खेलकूद पूर्वाधार अन्तर्गत राजपुर, कोईली बनगाई, धनेशपुर र लक्षमणघाटमा रहेका अधुरो कबर्ड हल निर्माणका लागि रु. ३२ लाख, नगरको गौरवको योजनाको रुपमा रहेका मायादेवी रंगशालाको पूर्वाधार निर्माणका लागि रु. २० लाख र गौतम बुद्ध रंगशालाको पूर्वाधार निर्माणका लागि रु. ८० लाख वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१००. सार्वजनिक भौतिक पूर्वाधारका निर्माणका कार्यलाई गुणस्तरीय बनाउन प्राविधिक ल्यावको स्थापना र हेभी मेशिनरी अन्तर्गत रोलर खरीदका लागि रु. ७० लाख वजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१०१. सडक बोर्ड अन्तर्गत विभिन्न सडक मर्मत सम्भारका लागि संघबाट प्राप्त हुने रकमलाई सोही क्षेत्रमा मात्र खर्च हुने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१०२. राष्ट्रिय ग्रामिण तथा नवीकरणीय उर्जा अनुदानतर्फ प्राप्त रु.८ लाख बजेटलाई उर्जा उत्पादन तथा बायो ग्यास जडानमा खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१०३. लक्षमणघाट आधारभुत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र भवनको स्तरोन्नतिका लागि रु. १५ लाख, कोपवा स्वास्थ्य चौकीको अधुरो भवन निर्माणका लागि रु. ७ लाख, कपिलवस्तु डायलाईसिस सेन्टरका लागि रु. २० लाख, कपिलमुनी सामुदायिक प्राकृतिक उपचार केन्द्रको पूर्वाधार सहयोगका लागि रु. १० लाख शसर्त वजेटबाट खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

१०४. जनताको स्वास्थ्यमा सहज पहुँचका लागि एम्बुलेन्स खरिदका लागि रु. १५ लाख, खोपकेन्द्र निर्माणका लागि रु. १४ लाख बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१०५. नगरको व्यवस्थित शहरीकरणको लागि भवन निर्माण मापदण्ड प्रभावकारीरूपमा लागु गर्न घरधनी, मिस्त्री, सिकर्मी र डकर्मीहरुलाई चरणबद्धरूपमा निर्माण सम्बन्धी ज्ञान दिलाउन तालिम व्यवस्थापनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१०६. फोहोर प्रशोधन प्लान्ट जडानका लागि प्रारम्भिक वातावरणीय अध्ययन प्रतिवेदन तयार भई सकेकोले ल्याण्डफिल्ड साईटको डिपिआर तयार गरी फोहोरलाई मोहोरमा बदल्न सार्वजनिक, निजी, सहकारी र समुदायको साझेदारीमा ल्याण्डफिल्ड साईट तथा फोहोर प्रशोधन केन्द्रको प्रारम्भिक पूर्वाधार निर्माण लगायतका कार्यहरु गर्नका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
१०७. सडकहरुको दिगोपना र वातावरणीय सन्तुलन एवम् शहरी स्वच्छताका लागी भौतिक संरचना निर्माण गर्दा सडक किनाराको दुवैतिर वृक्षारोपण गर्न व्यावस्था मिलाइएको छ ।
१०८. प्राकृतिक तथा मानव सृजित विपद्को पूर्व तयारी, प्रतिकार्य योजना, उद्धार सामग्री व्यवस्थापन, राहत वितरण जस्ता कार्यका लागि नगर प्रकोप व्यवस्थापन कोषमा रु. २० लाख बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१०९. "म सफा गर्छु मेरो नगर" सरसफाइ अभियान निरन्तरताका लागी आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

११०. बाणगंगा-६ भगलापुरमा पार्क निर्माणका लागि रु. ७ लाख बजेट व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१११. समृद्धिका लागि वन अन्तरगत दिगो वन, व्यवस्थापन तथा वृक्षारोपण कम्पोनेन्ट, संस्थागत सुदृढिकरण तथा क्षमता अभिवृद्धि कम्पोनेन्टका लागि रु. ३७ लाख संघीय सरकार मार्फत बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आ.व. २०७९/८० को सुशासन तथा संस्थागत विकास तर्फ विनियोजित बजेट प्रस्तुत गर्न अनुमति चाहान्छु ।

११२. टोल विकास संस्था तथा उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीको क्षमता विकास एवं संस्थागत सहयोगका लागि रु. १८ लाख ५० हजार बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
११३. नगर भित्रका सार्वजनिक सम्पत्ति संरक्षण, निर्माण हुने संरचनाहरूको मापदण्ड नियमन एवं प्राकृतिक स्रोत दोहन न्यूनीकरण कार्यका लागि ५ जना नगर प्रहरीको नियुक्ति गरि सकिएको र सो को निरन्तरता लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
११४. सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने लाभग्राहीको यकिन तथ्याङ्क निर्धारण गरी सबै प्रकारका सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रमलाई सहज, पारदर्शी र मर्यादित बनाउन कर्मचारी तथा कार्यालय व्यवस्थापन समेतका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
११५. मानव संसाधन विकास, संस्थागत क्षमता विकास, राजस्व परिचालन, वित्तिय व्यवस्थापन, वित्तिय जोखिम न्यूनीकरणको वस्तुगत तथ्याङ्क अभिलेखीकरणका लागि विद्युतीय सुचना प्रविधिमा आधारित नगर प्रोफाइल निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न भैसकेकोले प्रोफाइलकै आधारमा घरधुरी नम्बरिंग

तथा अभिलेखीकरणको कार्यलाई डिजिटिज गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

११६. नगरको समग्र सेवा प्रवाह तथा विकास गतिविधि आम जनतासँग पुऱ्याउन पत्र पत्रिका रेडियो, टेलिभिजन कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
११७. नगरपालिका र अन्तर्गत कार्यरत करार तथा ज्यालादारीमा कार्यरत कर्मचारी तथा प्रशासनिक कार्यको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।
११८. राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरूको कार्यक्षमता वृद्धि र उच्च मनोवल कायम गरी कार्यस्थलमा खट्ने वातावरण तयार गर्न कर्मचारीहरूका लागि कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
११९. देश भित्रका आर्थिक, सामाजिक, साँस्कृतिक, भौगोलिक पक्षहरूको मौलिक अध्ययन र त्यसको सकारात्मक प्रभावलाई नगरको समग्र विकासमा सामेल गराउन विभिन्न कार्यक्रम सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१२०. प्रत्येक वडाको संतुलित विकासको लागि विनियोजन गरिएको रु.१२ करोड बजेट मध्येबाट सबै वडाले प्राप्त गर्ने गरी न्यूनतम रु. ५० लाख र बाँकी वडाको क्षेत्रफल, जनसंख्या, भौगोलिक अवस्था, राजश्व असुलीको आधारमा अंकभार कायम गरी सुत्रको आधारमा रकम बाँडफाँड गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१२१. उत्कृष्ट कार्य गर्ने कर्मचारी/शिक्षक र सञ्चारकर्मीहरूलाई समेत पुरष्कृत गर्ने बजेटको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
१२२. नगरलाई सुशासन मैत्री, सेवा प्रवाहलाई चुस्तदुरुस्त र प्रभावकारी बनाई भ्रष्टाचार मुक्त नगरपालिका बनाउनको लागि सार्वजनिक सुनुवाई र हेलो मेयर कार्यक्रममा आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२३. स्थानीय स्तरमा सिर्जना हुन सक्ने सामान्य विवादहरूको निरूपणको लागि मेलमिलाप केन्द्रहरूको व्यवस्थापन र मेलमिलाप कर्ताहरूको क्षमता अभिवृद्धिको व्यवस्था मिलाइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अब म आगामी आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को आन्तरिक श्रोत परिचालन सम्बन्धी कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१२४. प्रचलित कानून बमोजिम लगाउन सकिने राजश्वका सबै श्रोतहरूको वस्तुपरक पहिचान, विश्लेषण, प्रक्षेपणलाई समतामुलक, प्रगतिशिल र न्यायपूर्ण बनाई राजश्वको दायरा बृद्धि गर्दै नगरपालिकालाई आत्मनिर्भर बनाउदै लैजाने व्यवस्थाको लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

१२५. समयमा नियमित कर बुझाउने करदाताहरूलाई करमा छुट, सहूलियत र सबैभन्दा बढि कर बुझाउने करदाता पहिचान गरी सम्मान गर्ने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

१२६. एकल महिला, अशक्त, जेष्ठ नागरीकहरूले नगरपालिकाबाट लिने सिफारिसहरू निःशुल्क उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

१२७. आन्तरीक आय अभिवृद्धिका लागि स्रोतहरूको सम्भाव्यता अध्ययन गरी राजश्व सुधार कार्ययोजना तयार गरी कर सचेतना, घुम्टि शिबिर, कर सम्बन्धी प्रशिक्षण जस्ता कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनका लागि आवश्यक बजेट व्यवस्था मिलाइएको छ ।

१२८. राजस्व संकलनलाई करदाता मैत्री बनाउन सम्पूर्ण वडाहरूमा सूचना प्रविधिमा आधारित कर संकलन प्रणालीलाई व्यवस्थापन गरि करदाताहरूले बुझाउनु पर्ने सबै प्रकारका करहरू सबै वडाहरूमा बुझाउन सकिने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

१२९. नगरपालिका तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूबाट प्रदान गरिने सेवा प्रवाहलाई प्रविधि मैत्री बनाउन ई-सेवाको क्युआर कोड (QR-code) मार्फत नगर र वडा कार्यालयहरूको कर संकलन गर्ने र सफ्टवेयर मार्फत सिफारिस पत्र बनाई सेवा प्रवाह चुस्तदुरुस्त बनाउने व्यवस्था मिलाइएको छ ।

सभाध्यक्ष महोदय,

अन्त्यमा,

१३०. नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको समाजवाद उन्मुख अर्थतन्त्रको निर्माणमा टेवा पुर्याउने र दिगो बिकासका लक्ष्यहरू समेटिएको "समृद्ध नेपाल, सुखि नेपाली" को आकाङ्क्षा पुरा गर्ने उद्देश्यका साथ तर्जुमा गरिएको यस बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न सहयोगको लागि सरोकारवाला सबैमा हार्दिक अपिल गर्दछु ।

१३१. १२७. यस सम्मानित सभामा प्रस्तुत प्रस्तावित बजेट तर्जुमा गर्न र बाणगंगाको समष्टिगत बिकासका लागि सहयोग पुर्याउने नेपाल सरकार, संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय, लुम्बिनी प्रदेश सरकार, राष्ट्रिय योजना आयोग, प्रदेश योजना आयोग, नेपाल सरकारका विषयगत मन्त्रालयहरू, प्रतिनिधी सभाका मा. सदस्यज्यूहरू र प्रदेश सभाका मा. सदस्यज्यूहरू, पूर्व माननीय सांसदज्यूहरू, नगर प्रमुखज्यू, नगरमा क्रियाशिल राजनितिक दलका प्रमुख एवम् प्रतिनिधीज्यूहरू, बिकास साझेदार संघ/संस्थाहरू, जिल्ला समन्वय समिति, नीजि क्षेत्र, नागरिक समाज, बुद्धिजीवि, पत्रकार, सुरक्षा निकाय, निःवर्तमान जनप्रतिनिधीहरू, नगर कार्यपालिकाको कार्यालय, बजेट निर्माण कार्यमा अहोरात्र खटिई सहयोग गर्नुहुने नगरपालिकाका प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत, विषयगत शाखा प्रमुखहरू र अन्य कर्मचारीहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु । वडा कार्यालय, स्वास्थ्य

संस्था, बिद्यालयहरु लगायतका सम्पूर्ण संस्थाहरुमा कार्यरत कर्मचारीहरु, सम्पूर्ण नागरिकहरु प्रति धन्यबाद दिंदै विकासका हरेक अभियानमा निरन्तर सहयोगको अपेक्षा गर्दै प्रस्तुत बजेट तथा कार्यक्रमहरुको सफल कार्यान्वयनको लागि सबै पक्षको सहयोग प्राप्त हुने अपेक्षा राखेको छु । सम्पूर्ण बाणगंगा बासी बुबा/आमा,दिदी/बहिनी तथा दाजु/भाईलाई बिपद्जन्य जोखिमवाट सुरक्षित रहँदै सामाजिक एकता र ऐक्यबद्धता कायम राख्दै सबल, सक्षम, सुदृढ र न्यायपूर्ण बाणगंगा निर्माणमा योगदान गर्न म आब्हान गर्दछु ।

धन्यबाद ।

रीता कुमारी चौधरी
नगर उपप्रमुख
बाणगंगा नगरपालिका
कपिलवस्तु ।

मिति: २०८०।०३।०९